

Diplomová práce

Zuzana Nováková: Přiřazování učitelů do tříd v základní škole

Vedoucí práce: PhDr. Dominik Dvořák, Ph.D.

Studijní program Učitelství pro SŠ

Studijní obor: NPg-VZ

Akademický rok: 2017/2018

Oponentský posudek

Posuzován byl text v rozsahu 69 s.

Diplomantka se zabývá poměrně neprozkoumaným tématem přiřazování učitelů ke třídám. Prostudovala relevantní domácí i zahraniční literaturu. Oceňuji, že vyhledala i odborné články, zkoumající téma empiricky. To jistě bylo zdrojem metodologického uchopení problematiky formou kvalitativně orientované případové studie jedné školy. V případové studii položila kolegyně Nováková důraz na zajišťování kvality výsledků formou důsledné triangulace zdrojů dat a výzkumných metod, když odhalovala různé perspektivy, ze kterých na zkoumaný jev pohlížejí různí aktéři školního života.

V teoretické části prokázala schopnost srozumitelně vymezit použité pojmy a přehledně popsat evropský kontext primární školy. Je trochu škoda, že se více nezmínila o tzv. málotřídních školách (zkoumaná škola měla v jednom roce spojený 3. a 5. ročník). Zdroj Eurydice z roku 1996 poskytuje dobrý přehled, ale neodráží změny, které mohly nastat za posledních 20 let. Zajímavý je postřeh, že výhody loopingu si uvědomují v zemích, kde není převládající praxí (UK, USA). Teoretická část končí kapitolou Výzkumná otázka, kde je formulováno mnoho zajímavých otázek, ale není jasné, co považuje diplomantka za hlavní výzkumnou otázku. (Formálně bych tuto kapitolu již zařadil do následujícího metodologického oddílu.

Autorka dobře zdůvodňuje zvolený metodologický přístup a výběr školy a postupy shromažďování dat. Oceňuji i retrospektivní pohled do minulosti za několik let a snahu o zachycení změny vedení školy. Pozitivní je také vedení rozhovorů se všemi učitelkami zkoumané školy a zařazení pohledu rodičů a žáků. Pečlivé přepisy značného množství rozhovorů poskytly bohatá data k analýze. Za správný přístup považuji citlivé zvážení etických aspektů výzkumu. Výsledky výzkumu jsou prezentována přehledně (využití barev; srovnávací tabulka ředitele a ředitelky; tabulky „přechodu“ žáků školou; výpovědi žáků). Zaměření na riziko dlouhodobého setrvání „neefektivního“ učitele je důležité. Je dobře, že jsou připomenuta i další rizika.

V analýze dat jsou identifikována specifika zařazování učitelů do 1. ročníku (až po hrozbu nebo úplný odchod ze školy). Celkově hodnotím práci jako velmi pečlivě zpracovanou a přinášející zajímavé analytické postřehy. Diskuse ukazuje na dobré uvědomění si limitů výzkumů na malé škole. Za cenné považuji i závěrečná doporučení pro vzdělávací praxi.

Dílčí poznámky. Název práce mluví o přiřazování učitelů na základní škole, ale výzkum probíhal v neúplné základní škole, která má jen 1. stupeň. Diplomantka se rozhodla použít gramatické označení učitel pro učitele i učitelky. Vzhledem k tomu, že ve zkoumané škole žádný muž nebyl, mohla používat pojem učitelka. Podle mého názoru to mělo být uvedeno v titulu. Překlepy: str 10. nadpis;

Pro obhajobu kladu následující otázky:

1) Jaký způsob přiřazování učitelů do tříd považujete za nejlepší s ohledem na věk dětí?

2) Co Vám činilo největší problémy při analýze získaných dat?

Závěr: Diplomová práce Zuzany Novákové splňuje kritéria kladená na kvalitu závěrečných prací. Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 8. 1. 2018

PhDr. Karel Starý, Ph.D.